

הורדוס לא היה כאן תעלומת מערת הקבורה בגן בלומפילד בירושלים

נחקקו שמות, תארים, קישוטים. כאן לא נמצא אחד מכל אלה. מאחר שאלה לא נגנבו וגם לא הושחתו, הרי שהיעדרם הופך מערה זו למערת תעלומה.

יהודה עמיחי כתב שיר שמתחיל בשורות: "מי פעם ראה את ירושלים עירומה? / אפילו ארכאולוגים לא ראו..." עדיין רב בה המכוסה. עדיין יש מה לגלות בה. ואולי, כפי שחלפו 2,000 שנה עד לגילוי קבר הורדוס בהרודיון, תיפתר גם תעלומה זו וגם תעלומתן של שתי מערות קבורה נוספות הנמצאות בגן בלומפילד. גן חמוד, חבוי, נעים המקצר ומייפה את הדרך ממלון המלך דוד אל שכונת ימין משה ואל משכנות שאננים. ממש בלב העיר, ועם זאת שקט וירוק ואפילו פורח.

האנשים שנקברו כאן בעבר היו כלא היו. מה יצרו? במה פעלו? מהי תרומתם לעולם הרוח לא נדע לעולם. למה? כי לא נשאר דבר. אמרנו כבר: הרוח נושבת והופ כבר איננה. מה נשאר? החומר. האבנים. לפנינו תעלומה שכנראה לא תיפתר לעולם: מי היו הנקברים במערה המפוארת הזאת?

המערה חצובה ובנויה כאחד. מדרגות אבן מוליכות אל פתח מקושט (מלשון קשת) ובצדו אבן גולל עגולה שבאמצעותה סכרו-סגרו את פי המערה. דלת סורגים מונעת כניסה אל החלל הפנימי, אל החדר המרכזי שממנו, בארבע צלעותיו, חדרי קבורה. בחדר הדרומי נמצאו שני סרקופגים. הקירות היו מצופים בלוחות אבן גיר חלקים המעידים על פאר הקבר ועל עושר הנקברים.

אחזור על המשפט שלעיל: הנה אני עומד מול פתחה (הנעול) של מערת קבורה? מי, מה, מתי, למה? בזכות סגנון הבנייה מניחים שהיא מימי הורדוס, כלומר בת כ-2,000 שנה. קונרד שיק הידוע נכנס לתוכה לפני כ-150 שנה והיא הייתה ריקה ומרוקנת. שודדי קברים או חמדנים לקחו כל מה שאפשר לקחת. אבל במערות קבורה רבות

בשביל להתפלסף יש לי במות אחרות. אבל כשמטיילים בארץ מתעוררות לפעמים שאלות רציניות, אמיתיות, הנוגעות בתחום הפילסופי. למשל: מכירים בעליונות הרוח על החומר. חומר הוא חומר. אלמלא הרוח היצירתית של האדם היו בולי עצים, למשל, לא יותר מאשר בולי עצים. בא האדם ויצר מהם כיסא, שולחן, גילף בעץ ויצר קישוט. כך גם ביצירה בחומרים אחרים. החומר הוא חומר ביד היוצר, והיוצר - בזכות הרוח, ההשראה וכישרון הידיים - נתן בחומר צורה, משמעות ואפילו יופי. אלא שהרוח, והרוחניות, כמוה כרוח הנושבת. עכשיו היא פה והופ, איננה.

הנה אני עומד מול פתחה (הנעול) של מערת קבורה הנמצאת בגן בלומפילד, הנמצא בחצר האחורית של מלון המלך דוד בירושלים. שלט שראה ימים טובים הודיע: קברי בית הורדוס. אלה קברי בית הורדוס? כשהמוני סקרנים גודשים סיורים אל ההרודיון, שם עדיין חושפים את קבר / קברי הורדוס; כאשר ניתן לראות, מרחוק בגלל הגדרות, ולהתרשם מפאר הקדומים של מערכת הקברים במדרון הצפוני - הדלות של מערת הקברים הנמצאת לפניי מטילה ספק בשייך המלכותי שלה.

